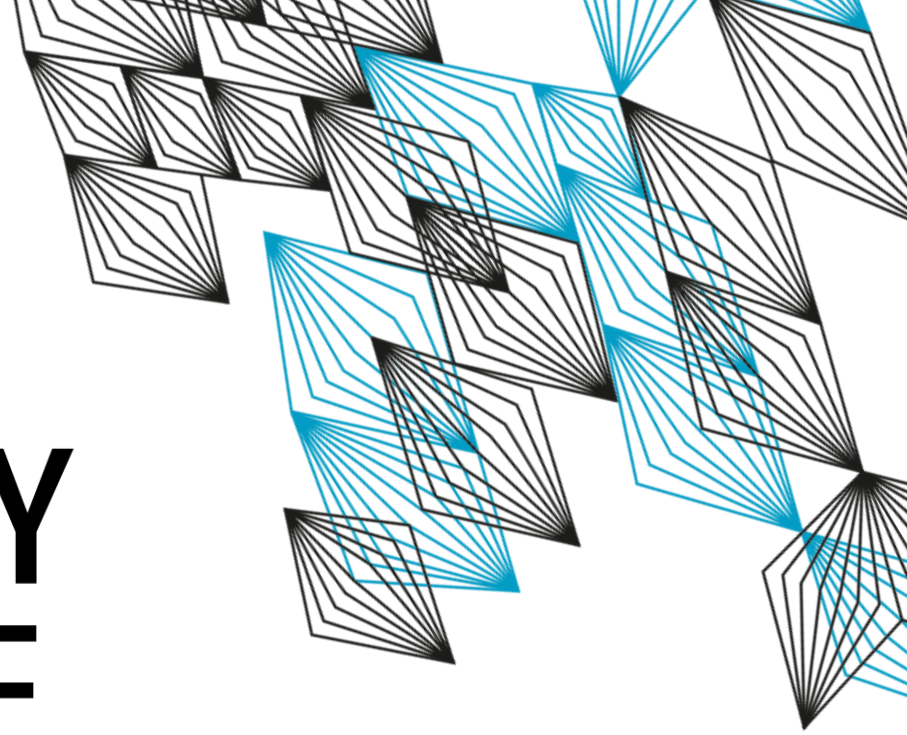

UNIVERSITY OF TWENTE.

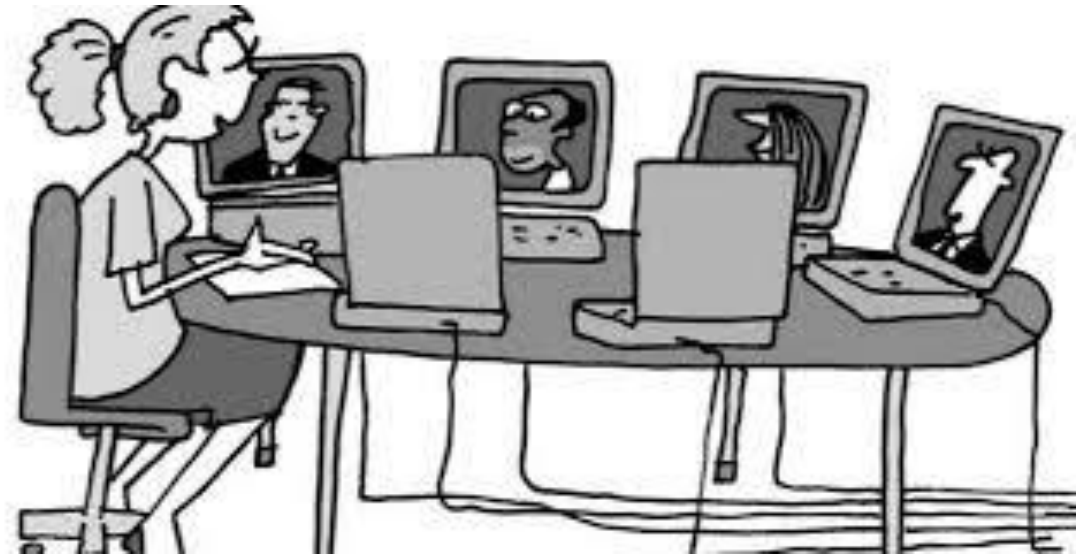
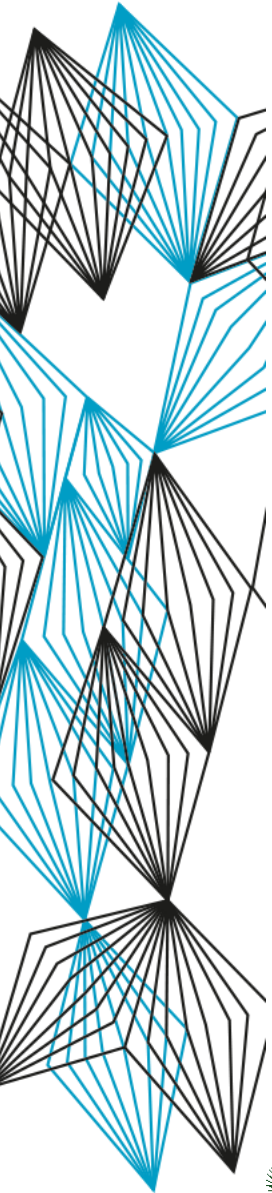
MINOR 'LEREN LESGEVEN' EN
MASTER 'ECB' INFORMATICA

COLLEGE 5

WAT GAAN WE DOEN

1. Lessen: 'activerende werkvormen', tweetallen
2. Online lesgeven
3. Didactische modellen vervolg (6E-model)

COLLEGE 5

C4: NA HET COLLEGE

Toepassing

- *Zoek uit hoe de leerlingen op jouw stageschool worden opgeleid als het gaat om de digitale geletterdheid. Zijn er aparte lessen, is het geïntegreerd in enkele of alle vakken? Wie is eigenaar voor het proces (wie heeft overzicht over de resultaten/vorderingen van de leerlingen)?*
- *Is er op jouw stageschool een vmbo-locatie waar het vak ITTL in het vrije deel gegeven wordt? Indien ja, kun je kort omschrijven hoe het vak wordt gegeven?.*

1. LESSEN: 'ACTIVERENDE WERKVORMEN'

COLLEGE 5

ACTIVERENDE WERKVORMEN

1. Rochelle Spaargaren & Suzanna Wentzel
2. Vincent Engers &

2. ONLINE LESGEVEN WAT IS ANDERS?

ONLINE LESGEVEN

WAT IS ANDERS?

1. Relatie met de leerling
2. Afwezigheid van de non-verbale communicatie
3. Het onderlinge samenwerken van leerlingen realiseren
4. Tips bij lesonderdelen
 1. Voorbereiding van de les
 2. Klassenmanagement
 3. Didactische keuze
 4. Reflectie op leren
5. Tot slot

ONLINE LESGEVEN

RELATIE MET DE LEERLING

Leerlingen willen zich gezien en gekend voelen, maar je kunt ze nu niet in de ogen kijken. Ze zijn minder zichtbaar, je ziet niet of ze echt bij de les zijn.

- Vind momenten om ook persoonlijk contact te hebben. Kom voordat de les begint al online, zodat je iedereen persoonlijk welkom heet. Vraag leerlingen hoe het met hun gaat.
- Laat je leerlingen weten dat je ook op andere momenten bereikbaar bent als er iets speelt, of als een leerling iets niet snapt.

ONLINE LESGEVEN

RELATIE MET DE LEERLING

- Bied aan om één-op-één (digitaal) af te spreken als je merkt dat een leerling problemen heeft.
- Geef complimentjes als een leerling goed heeft gewerkt, of actief heeft deelgenomen aan de les.
- Differentieer, bijvoorbeeld:
 - Wie de stof begrijpt gaat verder, anderen blijven nog even om extra uitleg te krijgen.
 - Laat in een Excel-formulier of enquête-/feedback-tool (bijvoorbeeld Forms) invullen welke opgaven lastig waren, wat wel begrepen is, etc.

ONLINE LESGEVEN

RELATIE MET DE LEERLING

Je mist de non-verbale communicatie van leerlingen grotendeels. Je krijgt niet vanzelf feedback over hoe het landt.

- Probeer leerlingen veelvuldig te betrekken bij de les:
 - Noem ze bij naam,
 - laat ze je helpen bij het uitwerken van een opgave
 - Wissel vaak van leerling, ook halverwege een opgave
- ... (zie volgende dia)

ONLINE LESGEVEN

AFWEZIGHEID VAN DE NON-VERBALE COMMUNICATIE

- Juist hier: Assessment for Learning belangrijk!
- Houd de chat open voor vragen en houd deze goed in de gaten. Of geef een leerling hiertoe opdracht.
- Lok wat vaker kleine momenten voor activiteit uit. Laat leerlingen bijv. (met een online-tool) stemmen over wat is het moeilijkst, wat is het belangrijkste, welke is beter.
 - Exit ticket in de chat: 'wat ik nog niet begrijp is' of 'wat de volgende keer opnieuw moet worden uitgelegd'.
 - Leerlingen foto's laten plaatsen (bijvoorbeeld als inleveropdracht in Teams) of via www.mijnschrift.nl

ONLINE LESGEVEN

HET ONDERLING SAMENWERKEN VAN LEERLINGEN REALISEREN

Je kunt niet even snel een overleg tussen leerlingen organiseren, zoals bijvoorbeeld bij Denken-Delen-Uitwisselen. Maar juist even sparren met een medeleerling biedt een leerling afwisseling en stimuleert onderling contact.

- Dit is wel lastig, maar het kan wel. Leerlingen kunnen dit vaak zelf wel regelen via hun eigen communicatiemiddelen.
- Indelen in bijvoorbeeld Kanalen of Outbreak Rooms in Teams geeft de docent de mogelijkheid mee te kijken.
- Projecten en praktische opdrachten lenen zich hier prima voor.

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

VOORBEREIDING VAN DE LES

- Zorg voor een goede technische voorbereiding. Ken het platform en de extra digitale middelen en probeer het allemaal uit.
- Voor leerlingen is het duidelijk als alle docenten hetzelfde platform gebruiken voor de les en voor het aangeven van het huiswerk. Probeer daarom af te stemmen met collega's.
- Privacy en veiligheid. Dit is een schoolbreed aandachtspunt. Heeft de school gedragsregels opgesteld en gecommuniceerd naar leerlingen en ouders? Bijv. omgaan met opnames van medeleerlingen en de leraar.

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

VOORBEREIDING VAN DE LES

- Bereid de les altijd voor met behulp van een lesvoorbereidingsformulier.
Ook hier: Uitgangspunt zijn de leerdoelen voor je leerlingen. Wees duidelijk in het 'product' aan het einde van de les wat elke leerling moet aanleveren (exit ticket, opgave, etc), om te zorgen dat alle leerlingen bij voorbaat opletten).
- Bedenk vooraf hoe je de absentie controleert.
Bijv. door een namenlijst paraat te hebben om af te vinken. Of laat leerlingen zich aan- en afmelden in de chat (zodat je naderhand de absentie kan destilleren).

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

KLASSENMANAGEMENT

- Controle op techniek (hoort iedereen me, werkt de microfoon, etc.)
- Presentie
 - Constatering
 - Navraag bij anderen reden absentie
 - Denk eraan dat het “aanwezig” zijn van leerlingen online in de les niet per definitie betekent dat ze ook echt aanwezig zijn. Door leerlingen tijdens de les vragen te stellen zorg je ervoor dat ze er ook echt bij moeten zijn. Stel eerst de vraag, vertel hoe lang de denkpauze is en noem pas daarna een naam. Een goede indicatie voor mentale afwezigheid is als een leerling bij het eind van de les de meeting niet verlaat.

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

KLASSENMANAGEMENT

- Hanteren omgangsvormen.
 - Stel in het begin duidelijk afspraken over interactie en evalueer deze via een terugblik.
 - Wanneer leerlingen jouw digitale les verstoren, kun je de escalatieladder inzetten: korte waarschuwing tijdens de les, na de les een individueel gesprek aangaan, voorval met de mentor bespreken, indien nodig contact met de ouders.
- Het is belangrijk dat leerlingen weten wat er van ze verwacht wordt. Deel jouw planning aan het begin van de les. Dit kan bijvoorbeeld via een bericht in de chat.

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

KLASSENMANAGEMENT

- Zorg dat het huiswerk duidelijk is: WAT, WAAR, WANNEER (ingeleverd, beoordeeld). Geef een opgave die niet in het boek staat (antwoord staat niet in antwoordenboek).
- Geef gerichte feedback op het gemaakte werk, bijv1-op-1 in breakout-rooms of aparte Teamsessies.
- Bij de les houden: 'lean forward' ipv 'lean back'. (afleiding leerlingen door kanalen die je als docent niet ziet).
Zorg dat er per les een afgebakend product nodig is (exit-tickets, een gemaakte opgave, antwoorden op begripsvragen laten opsturen, Kahoot).
- Laat leerlingen nog even blijven als dat kan, indien 'ik weet het niet' en bij verkeerde antwoorden.

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

DIDACTISCHE KEUZE

Denk goed na over je didactische keuzes en onderbouw deze.
Hier gelden dezelfde aandachtspunten als bij een fysieke les.

- Traditionele lesopbouw
Uitleg – opdrachten – verlengde instructie – overleg – controle op leeropbrengst
- Flipping the classroom
Gezamenlijke start – zelfstandig aan de slag – samenwerking in groepjes

ONLINE LESGEVEN: TIPS BIJ LESONDERDELEN

REFLECTIE OP LEREN

- Leerlingen laten reflecteren
 - Leerdoelen (inhoud, hoe, waarom) => maak gebruik van 'exit-ticket' in de chat, zoals 'Wat ik nog niet begrijp': "Waarover ik nog uitleg zou willen is..."
 - Samenvatting met terugblik en reflectie op leerdoelen en proces
- Controle op leeropbrengst, met behulp van formatieve werkvormen.
- Evaluatie voor jezelf als docent: wat ging goed en wat kan een volgende keer beter. Voor online-onderwijs met name de extra lastige onderdelen: relatie, gemis van nonverbaal contact en samenwerking van leerlingen.

ONLINE LESGEVEN

TOT SLOT

- Begin klein (qua interactie) en met waar je je zeker van voelt, bouw vervolgens rustig uit.
- Iets chatten heeft een lagere drempel voor leerlingen dan iets zeggen. Stemmen of een enquête kan ook, of korte meerkeuze-vragen. Dan uitbouwen naar meer interactie.
- Let op: je hoeft niet altijd 'aan' te staan, geef ook je grenzen aan wanneer je feedback geeft. Leerlingen elkaar feedback laten geven kan ook (bijv. chat of anoniem met Padlet).

ONLINE LESGEVEN

INSPIRATIE

- <https://www.leraar24.nl/2620773/hoe-houd-je-digitaal-orde/>
- Online lessen maken: hou het simpel, maak het super!
https://www.youtube.com/watch?v=_T5tuyGsIVg

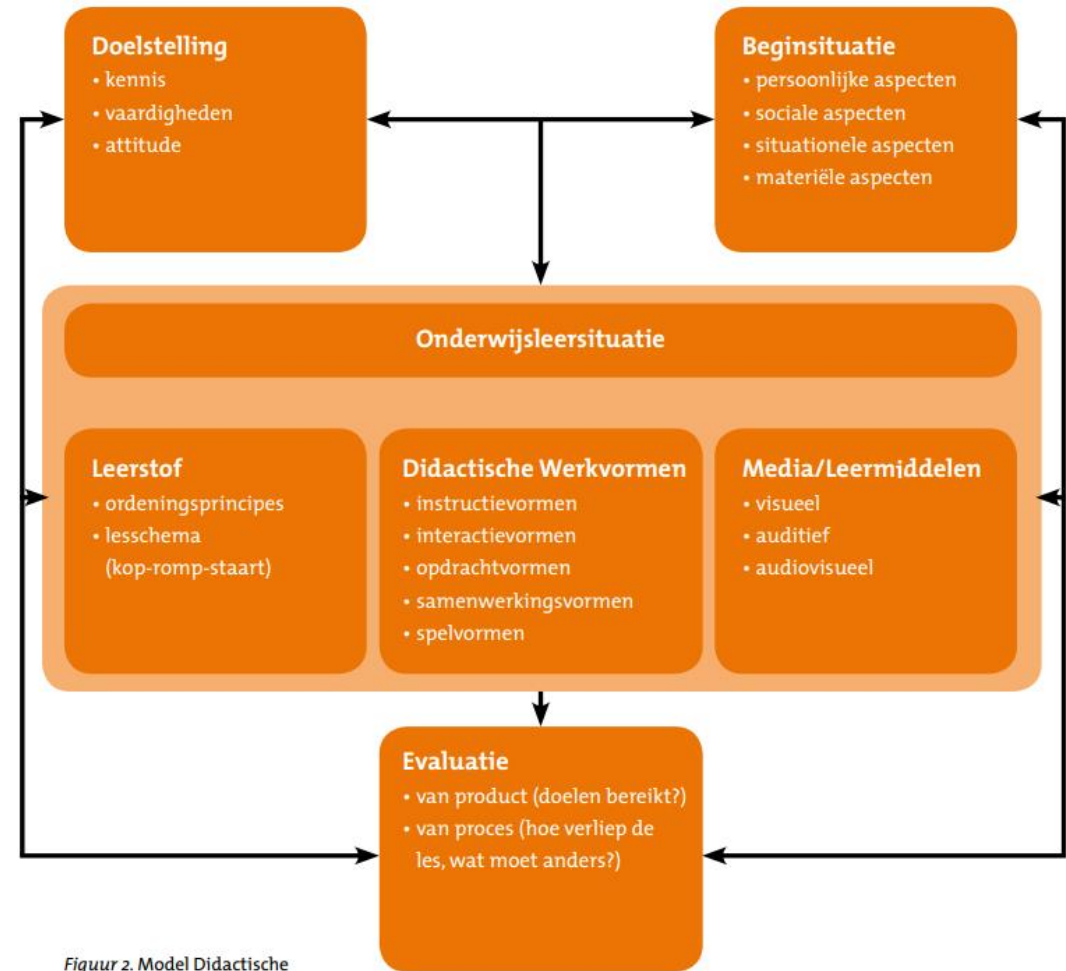
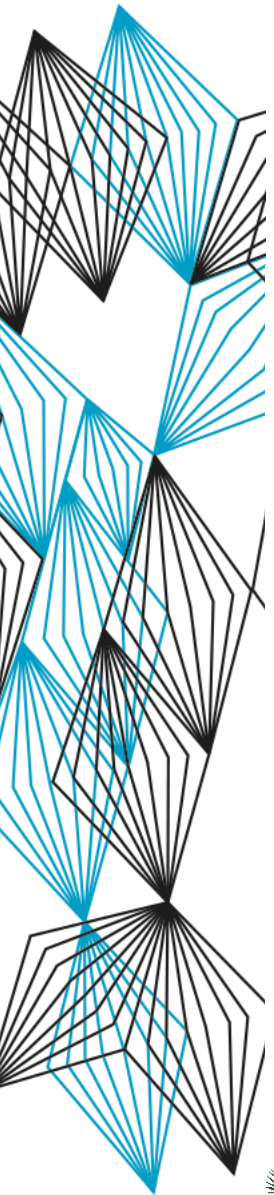

3. DIDACTISCHE MODELLEN (6E-MODEL)

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

HERHALING: VAN GELDER ET AL

Figuur 2. Model Didactische Analyse (Van Gelder, Oudkerk Pool, Peters & Sixma, 1973)

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

HOE BIEDT JE JE LESSTOF AAN AAN DE LEERLINGEN?

Wat hebben leerlingen nodig?

- Luisteren?
- Vragen stellen?
- Opdrachten maken?

Welke keuzes en combinaties leeractiviteiten maak je en waarin?

- Dat hangt sterk af van de onderliggende leertheorie.

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

6E MODEL VAN WINDELS?

• Uit: Bart Windels, Het 6E-model, VELON-VELOV 32(3), 2011

- Sturingsdimensie:

- In hoeverre houdt de docent de touwtjes strak in handen?
- In hoeverre sturen leerlingen hun eigen leerproces?

sterke sturing \longleftrightarrow zelfsturing

- Constructiedimensie:

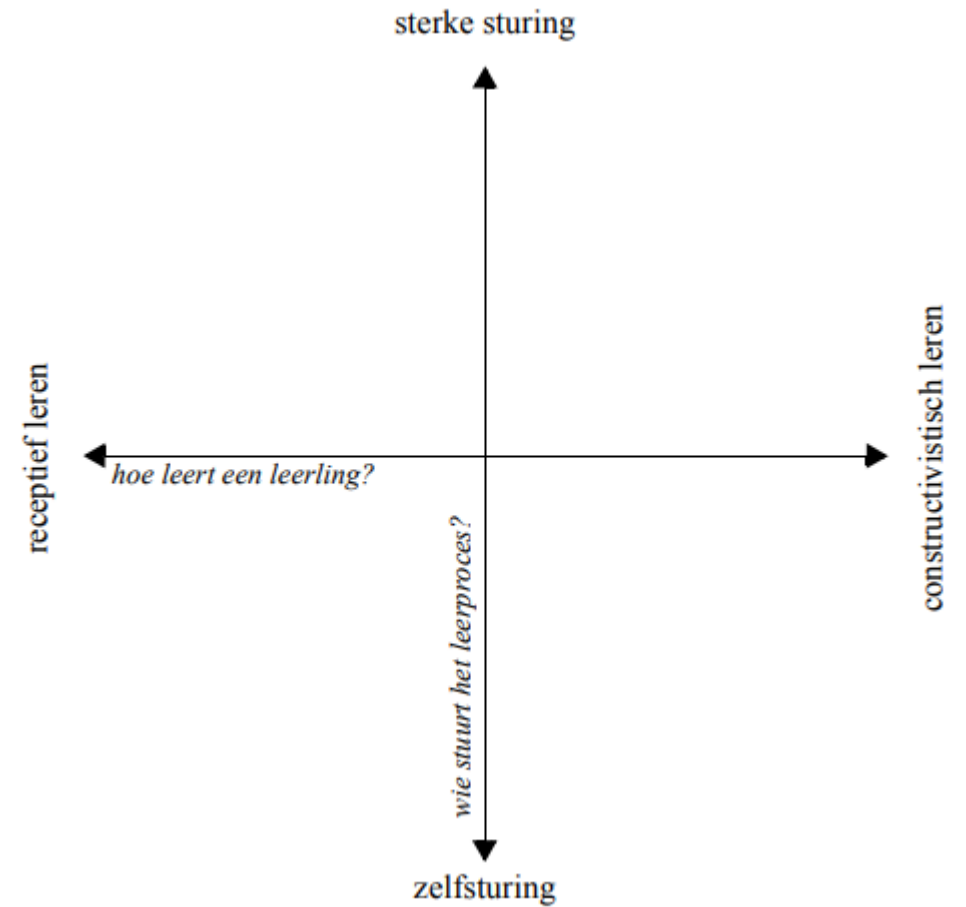
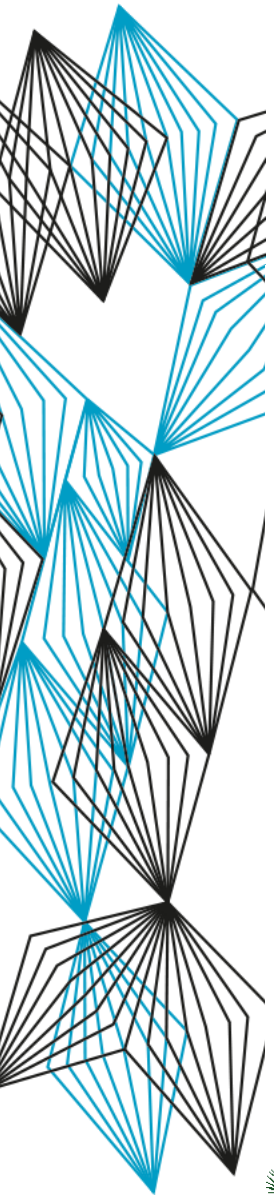
- Draagt de docent zijn/haar kennis over?
- (Her)ontdekken leerlingen nieuwe kennis?

receptief leren \longleftrightarrow constructivistisch leren

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

HOE GEVEN DOCENTEN LES?

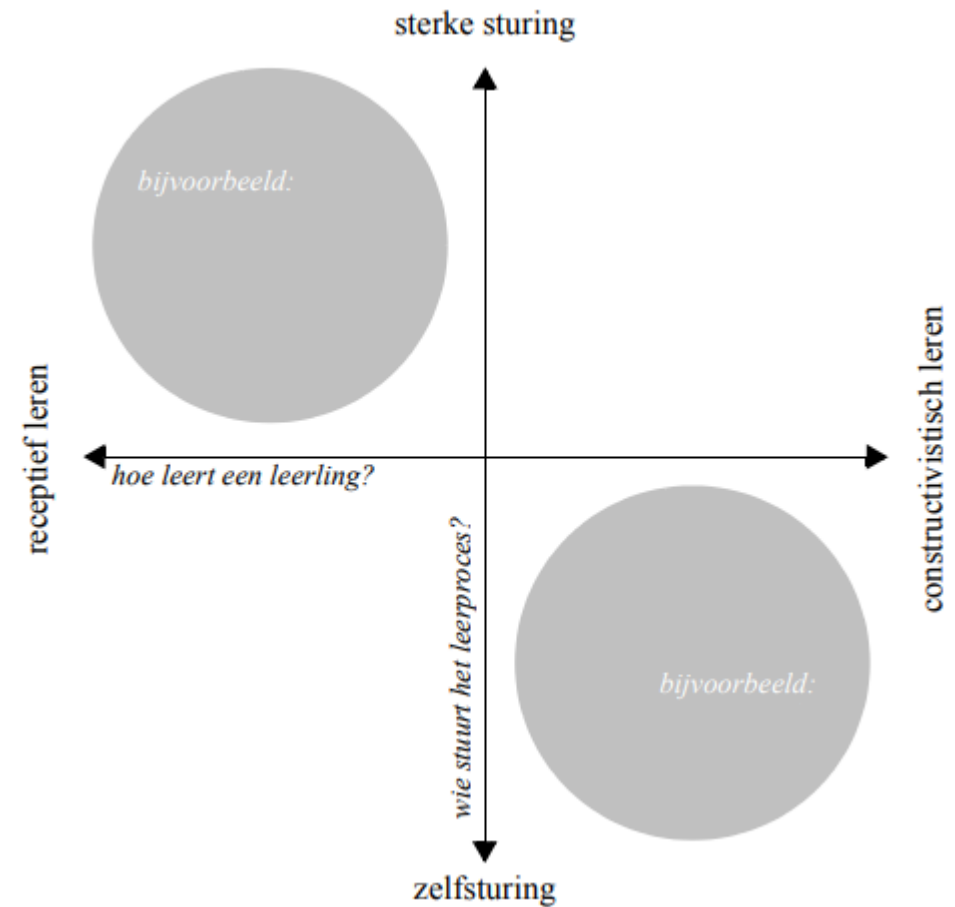

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

HOE GEVEN DOCENTEN LES?

Waar ligt

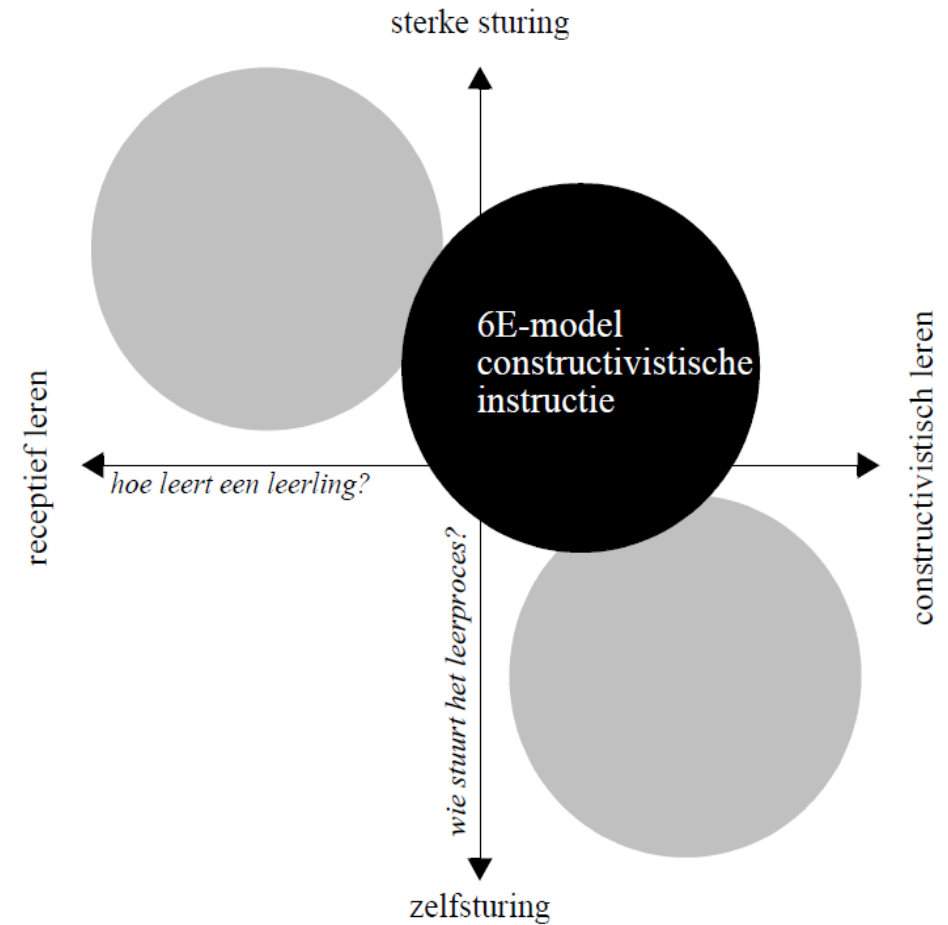
- Groepswork
- Doceren

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

HOE GEVEN DOCENTEN LES?

Model 6E:
Constructivistische instructie:

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

DE LEERSTAPPEN VAN HET 6E MODEL

- Geschikt voor het leren van één nieuw begrip
- 6 leerstappen van 1 – 10 min. elk

E1: Evalueren van de begincompetenties

E2: Engageren

E3: Exploreren

E4: Empirische kennis toepassen

E5: Expliciteren

E6: Eindcompetenties consolideren

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

DE LEERSTAPPEN VAN HET 6E MODEL

- E1: Evalueren van de begincompetenties
Opfrissen voorkennis waarop voortgebouwd gaat worden
- E2: Engageren
Interesse van de leerlingen wekken (motivatie)
- E3: Exploreren
Leerlingen ontdekken nieuwe begrippen of eigenschappen.
Docent stelt bijv. vragen over een concreet voorbeeld of begeleidt zelfstandig leren.

COLLEGE 5 DIDACTISCHE MODELLEN

DE LEERSTAPPEN VAN HET 6E MODEL

- E4: Empirische kennis toepassen
Leerlingen passen de in E3 verworven (informele) kennis toe in eenvoudige contextvrije opgaven
- E5: Expliciteren
Leerlingen geven definitie van begrippen en concepten (bijv. via onderwijsleergesprek of peer-instructie)
- E6: Eindcompetenties consolideren
Toepassen van de nieuw aangeleerde begrippen of concepten (bijv. oefeningen maken of groepswork)

COLLEGE 5

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1. Lessen: 'activerende werkvormen', tweetallen
2. Online lesgeven
3. Didactische modellen vervolg (6E-model)

COLLEGE 5

OVER TWEE WEKEN COLLEGE 6

1. Praktische opdrachten en PTA
2. Activerend ICT-gebruik

Success SATISFACTION FRIENDSHIP
PEACE
GOOD LUCK MONEY 2021
Friendship
2021
LOVE Happiness
Peace
Satisfaction

Health
Money
Wish you
all the best
for 2021
HAPPY NEW YEAR
Love
Success
Health
2021